

Ljepši osmijeh, ali i bolja funkcija zuba i čeljusti

Katić, Višnja

Source / Izvornik: **Narodni zdravstveni list, 2022, 9 - 10**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:271:716352>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-07**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of
Dental Medicine](#)

PRVI PREGLED
ORTODONTA

LJEPŠI
OSMIJEH

ali i bolja funkcija
zuba i čeljusti

Nepravilan položaj zuba i čeljusti ili nepravilan zagriz zahtijevaju pregled specijalista ortodonta koji će u odnosu na stanje i dob pacijenta procijeniti kada je vrijeme i za koju vrstu terapije i korekcija

Piše dr. sc. **Višnja Katić**, dr. med. dent. spec. ortodontije

Ortodontija je specijalistička grana dentalne medicine koja se bavi dijagnostikom, prevencijom, interceptivom i ispravljanjem loših položaja zuba i čeljusti kao i krivoga zagrizava. Dio ortodontije koji se zove dentofacijalna ortopedija bavi se modifikacijom rasta čeljusti. Neravni zubi i neskladne čeljusti relativno su česti u populaciji. Ujedno, danas su estetski zahtjevi sve viši pa sve veći broj ljudi smatra da je poželjno ispraviti i manje nepravilnosti u položaju zuba koje su se ranije smatrale prihvatljivim varijacijama u

populaciji. Društveni standardi percepcije ljepote općenito, pa i ljepote osmijeha i zuba, mijenjaju se pod utjecajem medija i društvenih mreža. Savršen osmijeh i zubi poželjniji su no ikad.

Ortodont je doktor dentalne medicine koji je nakon studija dentalne medicine dodatno završio specijalizaciju iz ortodontije. Ortodont je školovan da prepozna rani razvoj neke malokluzije ili odstupanje od fiziološkoga razvoja i pravovremeno primijeni određenu ortodontsku napravu (kolokvijalnoga naziva aparatić), posavjetuje o provođenju određenih miofunkcionalnih vježba ili o prestanku nepoželjnih navika.

Krivi položaj zuba

Krivi položaj pojedinoga zuba može se zamijetiti već prilikom nicanja trajnih zuba, no to ne znači da će odmah biti nužno ispravljati te zube. Normalno je da prednji trajni zubi niču međusobno razmaknuti (rastresito). To je fiziološka razvojna faza denticije koja se naziva stadij ružnoga pačeta, ali još uvijek postoji mogućnost da se takav osmijeh pretvori u prekrasnoga labuda. Ponekad je razmak između prednjih zuba nasljedna karakteristika, koja je fiziološka, a njezina estetika leži u oku promatrača (npr. popularna američka pjevačica Madonna ponosna je na svoj razmak između prednjih zuba). Ponekad, rjeđe, prednji zubi mogu biti razmaknuti zbog prekobrojnih zuba ili nekih drugih prepreka koje se nalaze u kosti između trajnih zuba i sprečavaju njihovo spajanje (npr. meziodens, cista, itd.). Takve se prepreke otkrivaju pomoću rendgenskih snimaka. Najčešća rendgenska snimka, koja se radi u vrijeme prvoga ortodontskog pregleda, zove se ortopantomogram. Ortopantomogram daje informacije o broju zuba, jesu li prisutni zametci svih trajnih zuba i umnjaka, ima li prekobrojnih zuba, postoji li neko patološko stanje, kao npr. karijes, periapikalna upala, cista, itd. Ako je potrebna detaljnija dijagnostika i precizniji prikaz određenoga područja, može se dodatno napraviti retroalveolarna snimka i trodimenzionalna snimka određenoga dijela ili cijele čeljusti (tzv. CBCT snimka).

Ako trajni sjekutići niču jedan preko drugoga (zbijeno), moguće je da će trebati intervencija ortodonta kako bi se zubi pravilno složili unutar zubnoga luka. Ortodont će nakon temeljitoga pregleda, uzevši u obzir sve čimbenike, odlučiti o vremenu kad će i kojom napravom započeti terapiju. Ponekad je prioritet preusmjeravanje rasta čeljusti, a položaj pojedinoga krivog zuba ispravlja se u kasnijoj fazi terapije.

Ponekad se u ustima pojavi prekobrojni zub zbog kojega nema dovoljno prostora za smještaj svih zuba. Suprotno tomu, moguće je da neki trajni zub ne nikne jer mu smeta zaostali mliječni zub koji nije

ispao na vrijeme. Također je moguće da je mliječni zub ispao, ali nema dovoljno prostora za trajni zub koji onda ostane impaktiran u čeljusti te se može izvlačiti iz kosti u novootvoreni prostor uz pomoć ortodontske naprave.

Krivi zagriz

Kolokvijalni naziv "krivi zagriz" karakterizira odstupanje od idealnoga zagrizu pri kojem gornji zubi malo (2 - 3 mm) prekrivaju donje zube, stražnji zubi su u kontaktu i lijepo užlijebljeni.

Otvoreni zagriz je anomalija pri kojoj je moguće da se prednji zubi ne preklapaju, nego ostaje otvoreni prostor između gornjih i donjih zuba ili da se stražnji zubi međusobno ne dodiruju, nego postoji otvoreni prostor između njih, a u najtežim slučajevima ni prednji ni stražnji zubi nisu u kontaktu, osim zadnja dva zuba.

Duboki zagriz je anomalija kod koje

Procjena stanja i plan terapije

Ortodontskim pregledom utvrđuje se postojanje bilo kakvoga odstupanja od idealnoga stanja, odnosno fiziološkoga stanja primjerenoga za dob potencijalnoga pacijenta. Prvi ortodontski pregled, može biti i kod djeteta i kod odrasle osobe, uključuje i rendgen ortopantomogram. Nakon inicijalne procjene i bilježenja trenutnoga stanja, ako je potrebno, radi se dodatna dijagnostika. Dodatna dijagnostika uključuje rendgenske snimke područja od interesa, kranioleme za procjenu rasta skeletnih međučeljskih odnosa, iznos i područja asimetrije (ako postoji), detaljno se analiziraju i dentalni odnosi. Bitno je naglasiti da jedna osoba može imati udruženo

više anomalija (anomalije položaja zuba, krivoga zagrizu i čeljusnih koštanih odnosa), pa se kreira lista problema za pojedinoga pacijenta i donosi plan terapije. Čimbenici koji određuju pravovremenu intervenciju jesu: dob, skeletna ili dentalna anomalija, stupanj izraženoga nesklada i očekivani preostali rast.

Kod odraslih osoba dentofacijalna ortopedija (terapija preusmjerenjem rasta) više nije moguća budući da je rast završen. Kod odraslih osoba manje skeletne nesklade moguće je tretirati tzv. kamuflažnom terapijom, dok je veći nesklad između čeljusti moguće ispraviti jedino uz pomoć ortodontije potpomognute kirurškim zahvatom u suradnji sa specijalistom maksilofacijalne kirurgije.

gornji prednji zubi potpuno prekrivaju donje prednje zube. Pritom prednji zubi nisu u kontaktu sa zubima suprotne čeljusti, već dodiruju nepce ili gingivu radeći traumom mekih tkiva.

Obrnuti pregriz je anomalija kod koje donji zubi u zagrizu idu ispred gornjih zuba. Moguće je da se takav zagriz na stražnjim zubima nastavlja u križni zagriz pri čemu donji stražnji zubi obuhvaćaju gornje umjesto obratno. Pritom može doći i do pomaka cijele donje čeljusti u stranu što je često vidljivo i kao nepoklapanje sredine gornjega i donjega zubnog luka. Takvo se stanje naziva prisilni zagriz.

Povećan pregriz je stanje kod kojega gornji prednji zubi znatno strše ispred donjih prednjih zuba. Takvi zubi koji strše naprijed u povećanom su riziku od traume pa je poželjno ispraviti takvu anomaliju. Povećan pregriz često je posljedica nepodesnih navika, kao što su dugotrajno sisanje prsta, grickanje donje usnice, ponekad udruženo i s dugotrajnim hranjenjem na bočicu. Takvo stanje može često biti udruženo i s otvorenim zagrizom. Za uspješnu terapiju neophodno je prekinuti nepodesne navike i provoditi miofunkcionalne vježbe za uspostavljanje normalnih funkcija usnica.

NARODNI ZDRAVSTVENI LIST

PRETPLATA

Ako se želite pretplatiti na Narodni zdravstveni list, dovoljno je da nazovete tel. broj 051/214 359, 358 792 ili pošaljete dopisnicu sa svojim podacima (ime, prezime, adresa) u

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Odjel socijalne medicine
Krešimirova 52a, 51 000 Rijeka